

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE
CURRICULUM

AUTOR:

Victor Pușcaș,
judecător la Curtea
Constituțională, doctor în drept,
conferențiar universitar

Chișinău 2012

I. PRELIMINĂRI.

Curtea Constituțională și-a început activitatea la 23 februarie 1995. Pe parcursul acestor ani CC a dat interpretări normative și cazuale aproape la toate articolele din Constituție. CC dispune de o bogată jurisprudență în domeniile: drepturile omului, proprietății, administrației publice locale, autorității judecătorești și altele. Până în prezent au fost recunoscute neconstituționale parțial sau total aproximativ 200 de acte normative. Indiferent de recunoașterea constituționalității sau neconstituționalității actelor normative Curtea dă o soluție definitivă, obligatorie pentru toate instituțiile statale, persoanele fizice și juridice.

Fiind numită „străjer” al Constituției CC garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească. CC garantează responsabilitatea statului față de cetățean, influențează în calitate de „legislator negativ” la elaborarea normelor de drept, contribuie la regularizarea și autentificarea schimbărilor politice și alternanțelor de putere.

Realizarea funcțiilor CC se efectuează prin realizarea atribuțiilor de control, de interpretare, confirmare și constatare.

Indiferent de care atribuție realizează CC, orientarea activității sale este în exercitarea controlului social, protecției sistemului dreptului ca valoare socială pentru a exclude eventualele intenții de a reacționa prin mijloace ilegale.

În centrul atenției CC, în primul rând, este protecția drepturilor și libertăților omului, precum și soluționarea litigiilor constituționale apărute între diferite instituții ale puterii în procesul exercitării puterii de stat.

Studierea jurisprudenței CC va completa și consolida cunoștințele candidaților la funcția de judecător și procuror dobândite în instituțiile superioare de învățământ în privința funcțiilor Constituției, la garanțiile care asigură supremația acesteia, îndeosebi la rolul controlului de constituționalitate a actelor normative în baza cărora instanțele judecătorești rezolvă litigiile civile și de contencios administrativ, penale și administrative.

Scopul disciplinei este de a cunoaște problemele privind atribuțiile instanțelor judecătorești în calitate de parteneri ai CC în soluționare excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative și aplicarea deciziilor CC în procesul de interpretare și soluționare a problemelor de drept.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Semestrul	Numărul de ore		Evaluarea
		C	S	
	I	12	24	Colocviu diferențiat

III. UNITĂȚI DE CONȚINUT ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

	Curs	Seminar
1. Repere ale constituționalismului modern în Republica Moldova	2	2
2. Teoria instituției controlului constituționalității	1	2
3. Interpretarea Constituției și controlul inițiativelor de revizuire a Constituției	2	4
4. Drepturile și libertățile omului	2	6
5. Excepția de neconstituționalitate în modelul european de jurisdicție constituțională	2	4
6. Contenciosul constituțional și contenciosul administrativ. Aspecte comparate	1	2
7. Evaluarea atribuțiilor Curții Constituționale	1	2
8. Puterea judecătorească în jurisprudența Curții Constituționale	1	2
Total	12	24

IV. COMPETENȚE

Competențe generice	Competențe specifice
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Capacitatea de a aplica criterii de cercetare științifică, în cadrul activității profesionale; ✓ Capacitatea de a aplica eficient cunoștințele în organizarea jurisdicției constituționale; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ să analizeze și să utilizeze formele și metodele de organizare a jurisdicției constituționale; ✓ să înțeleagă procesul de organizare a activității Curții Constituționale în Republica Moldova;

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Capacitatea de a discuta și dezbate din perspectivă juridică diferite puncte de vedere și articularea lor în scopul de a propune soluții rezonabile în ce privește jurisdicției constituționale în Republica Moldova; ✓ Capacitatea de a se confrunta cu situații noi și de a contribui la crearea de soluții legale în cauze de neconstituționalitate; ✓ Capacitatea de a lua motivat deciziile juridice ce țin de sesizarea Curții Constituționale; ✓ Capacitatea de exprimare scrisă și verbală, într-un limbaj tehnic juridic, folosind clar terminologia din domeniul jurisdicției constituționale; ✓ Capacitatea de a acționa cu fidelitate și transparent în conflictele de neconstituționalitate; ✓ Capacitatea de a elabora proiecte de activitate profesională privind jurisdicția constituțională; ✓ Capacitatea de a lua decizii orientate spre perfecționarea sistemului de drept în general și a legislației privind jurisdicția constituțională, în particular. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ să dea dovadă de capacități de analiză și sinteză ale informației acumulate în domeniul jurisdicției constituționale; ✓ să înainteze soluții privind modernizarea justiției constituționale în Republica Moldova prin utilizarea noilor cunoștințe; ✓ să elaboreze argumente coerente privind activitatea controlului constituționalității legilor în Republica Moldova din analiza cadrului legislativ în domeniu; ✓ să demonstreze inovație în argumentarea rolului și locului Curții Constituționale a Republicii Moldova în cadrul sistemului organelor de stat; ✓ să perfecționeze abilitățile de comunicare în dependență de schimbările intervenite în domeniul justiției constituționale; ✓ să identifice probleme de cercetare în domeniul justiției constituționale; ✓ să utilizeze modalități eficiente de formare a conștiinței și a culturii juridice ce vizează procesul organizațional al justiției constituționale; ✓ să acționeze în vederea ridicării nivelului calității actelor Curții Constituționale; ✓ să monitorizeze activitatea justiției constituționale; ✓ să determine lacunele în drept în domeniul organizării justiției constituționale și să formuleze inițiative în vederea adoptării noilor norme de drept care a reglementa mai eficient domeniul respectiv;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ să prognozeze evoluția reglementărilor în domeniul protecției drepturilor omului prin justiția constituțională în contextul dezvoltării economice, politice, sociale, culturale a societății; ✓ să interpreteze normele de drept ce reglementează activitatea Curții Constituționale din Republica Moldova și procesul de organizare a activității jurisdicției constituționale; ✓ să proiecteze activități practice în domeniul justiției constituționale desfășurate de Curtea Constituțională a Republicii Moldova; ✓ să adapteze experiența curților constituționale ale altor state la condițiile mediului intern de funcționare.
--	---

V. OBIECTIVE GENERALE

1. La nivel de cunoaștere candidații la funcția de judecător și procuror trebuie să:

- determine elementele subramurii justiției constituționale;
- definească principiile de exercitare a justiției constituționale;
- identifice criteriile constituționale de protejare a drepturilor și libertăților omului;
- explice particularitățile ridicării excepției de neconstituționalitate.

2. La nivel de aplicare candidații la funcția de judecător și procuror trebuie să:

- delimiteze atribuțiile Curții Constituționale de atribuțiile instanțelor de drept comun;
- argumenteze modul de interacțiune între autoritatea de jurisdicție constituțională și alte autorități publice;

3. La nivel de integrare candidații la funcția de judecător și procuror trebuie să:

- evalueze tendințele dezvoltării justiției constituționale pentru garantarea supremației Constituției;

- formuleze propuneri de perfecționare a legislației în domeniul justiției constituționale privind protejarea drepturilor și libertăților omului
- estimeze impactul justiției constituționale asupra sistemului de drept național.

VI. Obiective de referință și conținuturi

Obiectivele de referință	Conținuturi
<ul style="list-style-type: none"> - să definească noțiunea de constituționalism - să cunoască evoluția constituționalismului - să cunoască principiile constituționalismului și legătura cauzală cu aplicarea legilor - să edifice rolul justiției în respectarea și consolidarea constituționalismului în Republica Moldova 	<p>Tema nr.1 Repere ale constituționalismului modern în Republica Moldova</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și originile constituționalismului 2. Trăsăturile definitorii ale constituționalismului 3. Condiții ale constituționalismului Republicii Moldova 4. Edificarea și rolul justiției în condițiile constituționalismului contemporan
<ul style="list-style-type: none"> - să definească noțiunea și importanța supremației Constituției; - să definească conceptul de supremație a Constituției și de garanție a supremației; - să expună noțiunea și formele de control a constituționalității legilor; - să aprecieze fundamentarea științifică a supremației Constituției; - să cunoască modelele: american și european de control al constituționalității legilor; - să cunoască evoluția controlului 	<p>Tema 2. Teoria instituției controlului constituționalității legilor</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și esența supremației Constituției. 2. Consecințele juridice a supremației Constituției. 3. Garanțiile juridice a supremației Constituției. 4. Noțiunea de control a constituționalității legilor. 5. Formele de control a constituționalității legilor. 6. Modelele contemporane de control al constituționalității legilor.

<p>de constituționalitate în Republica Moldova;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască modelele: american și european de control al constituționalității legilor; - să cunoască evoluția controlului de constituționalitate în Republica Moldova; 	<p>7. Evoluția controlului de constituționalitate în Republica Moldova.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să explice esența interpretării Constituției; - să cunoască rolul interpretării legilor la soluționarea litigiilor - să cunoască principiile aplicate la revizuirea Constituției 	<p>Tema 3. Interpretarea Constituției și controlul inițiativelor de revizuire a Constituției</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rolul căilor de reformare a Constituției 2. Metodele de interpretare 3. Interpretarea cazuală 4. Interpretarea normativă 5. Principiile și cerințele la revizuirea Constituției 6. Forța juridică a interpretării Constituției
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască jurisprudența Curții Constituționale referitor la protejarea drepturilor: egalitatea (art.16), accesul la justiție (art.20), prezumția nevinovăției (art.21), libertatea individuală și siguranța persoanei (art.25), libertatea opiniei și a exprimării (art.22), dreptul la informație (art.34), dreptul de vot și dreptul de a fi ales (art.38), dreptul la muncă și la protecția muncii (art.43), dreptul la proprietate privată (art.46), dreptul la asistență socială (art.47). 	<p>Tema 4. Drepturile și libertățile omului.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Supremația drepturilor fundamentale consacrate în actele constituționale. 2. Exercițarea justiției constituționale în vederea protecției drepturilor și libertăților fundamentale. 3. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.
<ul style="list-style-type: none"> - să definească conceptul și natura juridică a excepției de neconstituționalitate; 	<p>Tema 5. Excepția de neconstituționalitate în modelul european de jurisdicție constituțională.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - să identifice modalitățile și procedurile declanșării excepției de neconstituționalitate în instanțele judiciare de drept comun; - să determine consecințele controlului constituțional în procedura excepției de neconstituționalitate; - să stabilească corelația dintre justiția constituțională și justiția de drept comun; - să aprecieze eficacitatea excepției de neconstituționalitate pentru părți în cadrul justiției de drept comun; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și natura juridică a excepției de neconstituționalitate. 2. Procedura declanșării excepției de neconstituționalitate în instanțele judiciare de drept comun. 3. Procedura excepției de neconstituționalitate în cadrul jurisdicției constituționale. 4. Consecințele controlului constituțional în procedura excepției de neconstituționalitate. 5. Raportul dintre justiția constituțională și justiția de drept comun.
<ul style="list-style-type: none"> - să asigure accesul la justiție în instanțele judecătorești de drept comun; - să cunoască tipurile de acte exceptate de la control în contenciosul administrativ; 	<p>Tema 6. Contenciosul constituțional și contenciosul administrativ. Aspecte comparate.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Delimitarea contenciosului constituțional de contenciosul administrativ. 2. Actele juridice exceptate de la contenciosul administrativ. 3. Actele individuale ale Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului supuse contenciosului constituțional. 4. Actele Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului exceptate de la control în contenciosul constituțional și contenciosul administrativ.
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască etapele controlului constituțional al tratatelor internaționale, inclusiv în cazul devenirii Republicii Moldova membru al Uniunii Europene; - să cunoască premisele introducerii în competența Curții 	<p>Tema 7. Evaluarea atribuțiilor Curții Constituționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Introducerea controlului a priori a tratatelor Internaționale. 2. Instituirea plîngerii constituționale în Republica Moldova.

<p>Constituționale a plîngerii constituționale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască defectele mecanismului actual al ridicării excepției de neconstituționalitate (art.7 CPP și art.12¹ CPC); - să cunoască principiul separației și colaborării puterilor: legislativă, executivă și judecătorească; 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Perfecționarea formelor de ridicare a excepțiilor de neconstituționalitate. 4. Rezolvarea conflictelor de competență.
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască principiile puterii judecătorești recunoscute de jurisprudența Curții Constituționale; - să determine rolul judecătorului – unicul exponent al puterii judecătorești; 	<p>Tema 8. Puterea judecătorească în jurisprudența Curții Constituționale</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Înfăptuirea justiției – funcție statală proprie numai instanțelor judecătorești. 2. Asigurarea independenței judecătorului, a instanței judecătorești și a puterii judecătorești. 3. Autoadministrarea, autoorganizarea, autocontrolul și autofuncționarea – pilonii de bază ai independenței puterii judecătorești.

VII. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. **Constituția Republicii Moldova**, adoptată la 29 iulie 1994, în vigoare de la 27 august 1994.
2. **Legea Republicii Moldova cu privire la Curtea Constituțională** nr.317-XIII din 13.12.1994, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.8 din 07.-02.1995.
3. **Codul jurisdicției constituționale** nr.502-XIII din 16.06.1995, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.53-54 din 28.09.1995.
4. Codul de procedură penală a Republicii Moldova.
5. Codul de procedură civilă a Republicii Moldova.
6. Gheorghe Costachi, I. Guceac, „Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova”, Chișinău, 2003.

7. I. Guceac, „Edificarea unei societăți democratice în condițiile constituționalismului contemporan”, „Revista Națională de Drept”, 2006, nr.12.
8. I. Guceac, „Evoluția constituționalismului în Republica Moldova”.
9. T. Cîrnaț, „Apariția, dezvoltarea și definirea constituționalismului contemporan din Republica Moldova”.
10. T. Cîrnaț, „Condițiile constituționalismului contemporan în Republica Moldova”, „Legea și Viața”, 2007, nr.9.
11. A. Mariț, D. Pulbere, 2Gînditori asupra elementelor fundamentale ale constituționalismului european”, „Justiția Constituțională”, 2011, nr.3.
12. Г. Арутюнян, «Системность подходов при рассмотрении дел в Конституционном суде относительно реализации конституционно-правового принципа равенства, (Доклад на региональном семинаре в Батуми от 06.07.2012 г.).
13. П. Райлян, «Конституционный принцип равенства в законодательстве Республики Молдова и в практике Конституционного суда Республики Молдова», (Доклад на региональной конференции в Батуми от 6-7.07.2012).
14. А. С. Головин, «Защита конституционных прав человека и гражданина в решениях Конституционного Суда Украины: современные тенденции», (Председатель Конституционного Суда Украины).
15. М. А. Махмудова, «Совершенствование конституционного правосудия в Таджикистане», (Доклад Председателя Конституционного Суда Таджикистана).
16. П. П. Миклашевич, «Роль Конституционного Суда Республики Беларусь а защите конституционных прав и свобод граждан», (Международный симпозиум «Движение в защиту прав и свобод в XXI веке и роль конституционных судов»).
17. В. Пастухов, «Чем болеют конституции? Российский конституционализм: поэзия принципов и проза правоприменения. Сравнительное конституционное обозрение», № 1, 2012.
18. Ion Diaconu, Drepturile omului în dreptul internațional contemporan”, București, „Lumina LEX”, 2001.
19. Mass-media și legislația, editura „Universul”, 2003.
20. Drepturile omului. Acte naționale și internaționale. Centrul „Acces-info”. Ghidul ziaristului, Chișinău, 2004.
21. Dreptul tău: Accesul la informație. Legislația Republicii Moldova. Acte internaționale. Extrase. „Universul”, Chișinău, 2002.

22. A. Potînga, Gh. Constachi, „Asigurarea drepturilor omului în lume”, Chişinău, EPIGRAF, 2003.
23. Alexianu Gheorghe, „Curs de drept constituţional”, Bucureşti, Ed.Casa Şcoalelor, 1931.
24. Aramă Elena, „Controlul constituţionalităţii legilor: istorie şi actualitate”, Chişinău, Ed.Museum-2000.
25. Arseni A., V.Ivanov, L.Suholitco. Dreptul constituţional comparat.
26. Arseni Alexandru, „Jurisdicţia Constituţională a Republicii Moldova”, Chişinău, 2000.
27. Puşcaş V., „Optimizarea mecanismelor de apărare a drepturilor omului - imperativ al timpului „Justiţia constituţională”, 2007, nr.2.
28. Puşcaş V., Cobîneanu S., „O pîrghie populară de care sînt lipsiţi cetăţenii”. Revista Naţională de Drept, 2006, nr.4.
29. Puşcaş V., Rolul Curţii Constituţionale în respectarea limitelor restrîngerii exerciţiului unor drepturi sau libertăţi prevăzute de Constituţia Republicii Moldova. Justiţia Constituţională, 2005, nr.3.
30. Deleanu Ion, „Justiţia constituţională”, Bucureşti, Lumina Lex, 1995.
31. Guceac Ion, Evoluţia constituţionalismului în Republica Moldova. Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova şi Academia de Poliţie „Ştefan cel Mare”, 1990-2000.
32. Puşcaş Victor. О конституционной и политической логике в решениях конституционного суда. Конституционное правосудие №1, 2011.
33. Puşcaş Victor. Conceptul şi conţinutul suveranităţii. Administraţia publică. 2006, nr.4.
34. Puşcaş Victor, Curtea Constituţională – garant al supremaţiei Constituţiei.
35. Puşcaş Victor, Curtea Constituţională Unicul subiect de interpretare a Constituţiei. Justiţia Constituţională nr.3, 2010.
36. Puşcaş Victor, Excepţia de constituţionalitate. Revista naţională de drept 2006, nr.4. Legea şi Viaţa. 2007, nr.2.
37. Puşcaş Victor, Jurisprudenţa Curţii Europene în activitatea jurisdicţională a Curţii Constituţionale, Justiţia Constituţională nr.2, 2010.
38. Puşcaş Victor, Problemele puterii judecătoreşti în jurisprudenţa constituţională, Revista Naţională de drept. 2006. nr.5.
39. Puşcaş Victor, V.Zaporojan, Căile de transformare a Constituţiei. Conferinţa internaţională consacrată aniversării de 15 ani de la adoptarea Constituţiei Republicii Moldova „Valorile constituţionale fundamentale – factor al stabilităţii regimului democratic”, Chişinău, 22-23 iulie 2009, „Depol Promo” SRL, 2010.

40. Revista „Justiția constituțională”, 2003-2011.
41. Zlătescu Victor Dan, Gheorghe Iancu, Cristina Ionescu, „Principii fundamentale ale democrației constituționale”, „Lumina Lex”, București, 1996.
42. Pușcaș V. Apărarea dreptului constituțional de proprietate și restrângerea acestui drept”, „Legea și Viața”, 2010.
43. Pușcaș V. Orientarea jurisprudenței Naționale la cea europeană. Dreptul, 2008.
44. Pușcaș V., Autoritatea judecătorească – garant al protecției drepturilor omului și libertăților fundamentale. Buletinul CSJ, 2001, nr.10.
45. Zubco Valeriu „Curtea Constituțională – unica autoritate publică politico-jurisdicțională”, Chișinău, 2000.
46. Лучин В.О., Доронина О.Н. «Жалобы граждан в Конституционный суд Российской Федерации. Москва». «Закон и право», «ЮНИТИ», 1998г.
47. Мартынчик Е., М.Колоколов. «Классическая проблема разделения властей и проблема функционирования судебной власти». ULIM. Seria „Drept”, 1996.
48. Эбзеев Б.С. „Толкование конституции Конституционным судом России», Государство и право, №5, 1998.
49. Zaporojan Veaceslav, Accesul direct al persoanei la justiția constituțională (practica Germaniei) „Revista națională de drept”, 2007, nr.4, 0,6 c.a.
50. Zaporojan Veaceslav, Premisele implementării instituției recursului constituțional în Republica Moldova. Revista „Justiția constituțională”, 2005, nr.3, 0,4 c.a.
51. Zaporojan Veaceslav, Jurisdicția constituțională și drepturile omului într-un stat de drept. „Revista națională de drept”, 2003, nr.11, 0,3 c.a.
52. Zaporojan Veaceslav, Eficiența jurisdicției constituționale în domeniul protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor Republicii Moldova. Revista „Justiția constituțională”, 2003, nr.4, 0,4 c.a.
53. Zaporojan Veaceslav, Jurisdicția constituțională – garant al drepturilor omului. „Dreptul”, nr.28, decembrie 2003.
54. Pușcaș Victor, Zaporojan Veaceslav, Culegerea de interpretări ale normelor Constituției prin actele Curții Constituționale. „Curtea Constituțională a Republicii Moldova: 10 ani de activitate”. Chișinău, „Reclama” S.A., 2005, 9,9 c.a.

JURISPRUDENȚA CURȚII CONSTITUȚIONALE 1995 - 2012

**Avize asupra inițiativelor de revizuire a Constituției
(art.135 alin.(1) lit. c) din Constituția Republicii Moldova
1995 - 2012**

Nr.	Articolele din Constituție	Subiectul inițiativei	Avizul (numărul, data, anul)	Rezultatul	Publicare Culegerea HCC
1.	<i>Art.13 alin.(1) și 118 alin.(1) și (2)</i>	<i>Președintele RM</i>	Avizul din 18 aprilie 1995	Aviz pozitiv	1995-1996 pag.23-25
2.	<i>Art.116 și art. III din Titlul VII</i>	<i>Președintele RM</i>	Avizul din 15 noiembrie 1995	Aviz pozitiv	1995-1996 pag.26-28
3.	<i>Art.24 alin.(3), art.25, art.29 alin.(3), art.30, 55, 124 și 125</i>	<i>Grup de 36 deputați</i>	Avizul nr.1 din 17 martie 1997	Aviz pozitiv	1997 pag.15-24
	Aviz negativ				
4.	<i>Art.73</i>	<i>225 mii de cetățeni</i>	Avizul nr.1 din 10.06.1998	Aviz negativ	1998 pag.15-18
5.	<i>Art.24 alin.(3), art.24 alin.83) și (4), art.30 alin.82), 54 și 55</i>	<i>Guvernul</i>	Avizul nr.1 din 9 februarie 1999	Aviz pozitiv	1999 p.15-18
6.	<i>Art.73</i>	<i>251671 cetățeni</i>	Avizul nr.2 din 18 februarie 1999	Aviz pozitiv	1999 pag.19-22
6.	<i>Art.127 alin.(4)</i>	<i>Guvernul</i>	Avizul nr.3 din 11 mai 1999	Aviz negativ	1999 pag.23-25
8.	<i>Art.74, art.102, art.106¹, art.131</i>	<i>Un grup de 39 deputați</i>	Avizul nr.4 din 14 octombrie 1999	Aviz pozitiv	1999 pag.26-29
9.	<i>Art.124 și 125</i>	<i>Guvernul</i>	Avizul nr.5 din 19 octombrie 1999	Aviz pozitiv	1999 pag.30-32
10.	<i>Art.78, 80, 85, 86, 90, 91, 98, 101, 102, 102¹, 135, 136, 141</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Avizul nr.6 din 16.11.1999	Aviz pozitiv	1999 pag.33-39
11.	<i>Art.59¹, art.60, art.61 alin.(3), art.63 alin.(2), art.64 alin.(2), art.66, art.70, secțiunea a 3-a din cap. IV, art.72, 74, 75, 76, 77, 79 alin.(2), 81, 82, 84, 85, 88, 89, 90 alin.(3), 91, 93, 94, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, secțiunea 1 din cap.VIII, 107 alin.(1), secțiunea 3 din cap.IX, art.114, 115, 117, 123 alin.(1), art.124, 125, 131, 135 alin.(1), 141, 142 alin.(1), 143 etc.</i>	<i>Președintele RM</i>	Avizul nr.1 din 11.07.2000. Opinie separată a judecătorului Gheorghe Susarenco	Aviz pozitiv	2000 pag.15-30
12.	<i>Art.24 alin.(1), art.25 alin.(3) și (4), art.30 alin.(2), art.54 și 55</i>	<i>Guvernul</i>	Avizul nr.2 din 1.07.2000	Aviz pozitiv	2000 pag.31-34
13.	<i>Art.136</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Avizul nr.3 din 11.07.2000	Aviz pozitiv	2000 pag.35-37

14.	Art.136 alin.(2)	Un grup de 39 deputați	Decizia din 10.10.2000	Respins	2000 p.38-39
15.	Art.78	<i>Un grup de deputați</i>	Avizul nr.3 din 6 iulie 2010	Aviz pozitiv	2010 pag.88
16.	Art.78	<i>Un grup de deputați</i>		Scrisoare de restituire JCC – 06/16c 23.06.2010	
17.	Art.78	<i>Un grup de deputați</i>	Avizul nr.2 din 4 mai 2010	Aviz pozitiv	2010 pag.86
18.	Art.78	<i>Un grup de deputați</i>	Avizul nr.1 din 29 aprilie 2010	Aviz pozitiv	2010 pag.84
19.	Art.32	<i>GVERNUL Republicii Moldova</i>	Avizul nr.2 din 9 decembrie 2008 <i>Opinie separată a judecătorului Victor PUȘCAȘ</i>	Aviz pozitiv	2008, pag.17
20.	Art.81 alin.(1)	<i>Un grup de 35 de deputați</i>	Avizul nr.1 in 3 aprilie 2008 <i>Opinie separată a judecătorului Victor PUȘCAȘ</i>	Aviz pozitiv	2008 pag.6
21.	Art.46 alin.(3)	<i>GVERNUL Republicii Moldova</i>	Avizul nr.1 din 25 aprilie 2006 <i>Opinie separată a judecătorului Mircea IUGA</i> <i>Opinie separată a judecătorului Victor PUȘCAȘ</i>	Aviz pozitiv	2006 pag.7
22.	Art.24 alin.(3)	<i>Un grup de 44 de deputați și GVERNUL</i>	Avizul nr.2 din 22 septembrie 2005	Aviz pozitiv	2005 pag.8-11
23.	Art.18 alin.(2) și (3), art.19 alin.(2)- (4), art.70 alin.(4) și art.81 alin.(4)	<i>GVERNUL Republicii Moldova</i>	Decizia nr.2 din 18 iulie 2007	Sistat	Nepublicat
24.	Art.135 alin.(1) și art.136 alin.(1) și (2)	<i>Un grup de 35 de deputați</i>	Avizul nr.1 din 16 decembrie 2004 <i>Opinie separată a judecătorului Mircea IUGA</i>	Aviz pozitiv	2004 pag.9-14
25.	Art.17, art.18 și art.19	<i>Un grup de 35 de deputați</i>	Avizul nr.1 din 12 februarie 2002	Aviz pozitiv	2002 pag.10-13

26.	<i>Art.17 alin.(2)</i> în partea excluderii unei propoziții; <i>Art.17 alin.(4)</i> în partea excluderii unei sintagme; <i>Art.18 alin.(2)</i> în partea excluderii unei sintagme.			Aviz negativ	
27.	<i>Art.72 alin.(5)</i>	<i>Un grup de 52 de deputați</i>	Avizul nr.2 din 30 iulie 2002 <i>Opinie separată a judecătorului Mircea IUGA</i>	Aviz pozitiv	2002 pag.14-22
28.	<i>Art.112 alin.(1) și (2)</i>		<i>Opinie separată a judecătorului Dumitru PULBERE</i>	Aviz negativ	
29.	<i>Art.88 lit. g)</i>	<i>Un grup de 38 de deputați</i>	Avizul nr.3 din 26 noiembrie 2002	Aviz pozitiv	2002 pag.23-24
30.	<i>Art.73</i> <i>Capitolul VIII compus din două secțiuni:</i> (Secțiunea I – Administrația publică centrală; după art.108 se introduce Secțiunea a II – Administrația publică locală); <i>Art.110, art.111 și art.111¹</i>	<i>Un grup de 71 de deputați</i>	Avizul nr.4 din 28 noiembrie 2002 <i>Opinie separată a judecătorului Mircea IUGA</i>	Aviz pozitiv	2002 pag.25-30
31.	<i>Art.13 alin.(2) și (3)</i>	<i>Un grup de 37 de deputați</i>	Decizie din 4 martie 2002	Respinsă	2002 pag.31-32
32.	<i>Art.70 și art.71</i>	<i>Un grup de 34 de deputați</i>	Avizul nr.1 din 25 ianuarie 2001	Aviz pozitiv	2001 pag.11-14
33.	<i>Art.70 alin.(1) și art.99 alin.(1)</i>	<i>Un grup de 34 de deputați</i>	Decizia nr.4 din 20 martie 2001	Sistat	2001 pag.22-26
34.	<i>Art.70 și art.71</i>	<i>Un grup de 35 de deputați</i>	Decizia nr.10 din 25 octombrie 2001	Sistat	2001 pag.27-30
35.	<i>Art.70 alin(1), art.115 alin.(1), art.116 alin.(2)-(4), art.122, art.123, completarea Constituției cu Titlul V¹ „Avocatul Poporului”, respectiv cu art.140¹</i>	<i>Un grup de 42 de deputați</i>	Avizul nr.3 din 25 octombrie 2001	Aviz pozitiv	2001 pag.15-21

Interpretarea Constituției (art.135 alin.(1) lit. b) din Constituție

1995 - 2012

Nr.	Subiectul sesizării	Articolul din Constituție	Hotărîrea Curții Constituționale
1.	Deputații Mihai GHIMPU, Tudor DELIU, Raisa APOLSKI	Art.78	Hotărîrea nr.17 din 20 septembrie 2011 (Monitorul Oficial nr.166-169/23 din 7 octombrie 2011)
2.	Deputații Serghei SÎRBU, Artur REȘETNICOV	Art.90 alin.(4)	Hotărîrea nr.2 din 8 februarie 2011 (Monitorul Oficial nr.31/4 din 22.02.2011)
3.	Deputatul Victor STEPANIUC	Art.32 alin.(3) și art.41 alin.(4)	Scrisoare de respingere JCC-04/41b 11 ianuarie 2011
4.	Prim –ministru Vladimir FILAT	Art.106 ^l	Decizie de sistare din 18 noiembrie 2010 (Nepublicată)
5.	Deputatul Ion PLEȘCA	Art.80 alin.(4)	Hotărîrea nr.18b din 3 august 2010 (Monitorul Oficial nr.141-144/1/din din 10.08.2010)
6.	Revizuirea din oficiu de către Curtea Constituțională	Revizuirea HCC nr.16 din 28.05.1998 „Cu privire la interpretarea art.20 din Constituție”	Hotărîrea nr.10b din 16 aprilie 2010 (Monitorul Oficial nr.58-60/9 din 23.04.2010)
7.	Deputații Vladimir ȚURCANU, Victor STEPANIUC, Vladimir GUZNAC, Ludmila BELCINCOVA	Art.141, art.142 și art.143	Decizie din 5 mai 2010 (Monitorul Oficial nr.72-74/14 din 14.05.2010)
8.	Un grup de deputați	Art.78 alin.(5), art.85 alin.(3)	Scrisoare de respingere JCC-02/25b 4 februarie 2010
9.	Deputații Vladimir ȚURCANU, Victor STEPANIUC	Art.78 alin.(3)	Decizie din 23.11.2009 (Monitorul Oficial nr.173/22 din 01.12.2009)
10.	Fracțiunea Parlamentară a Partidului Comuniștilor	Art.90 alin.(1) și alin.(2), art.91, art.135 alin.(1) lit. f)	Hotărîrea nr.18b din 27 octombrie 2009 (Monitorul Oficial nr.160-161/20 din 06.11.2009)
11.	Deputatul Vladimir FILAT	Art.70 alin.(1), art.81 alin.(1)	Scrisoare de respingere PCC-05/7b din 3 iunie 2009
12.	Deputatul Dumitru BRAGHIȘ	Art.6 și 66 lit. c)	Scrisoare de respingere JCC-03/21b 24 noiembrie 2008
13.	Deputatul Vladimir FILAT	Art.141 alin.(1) lit. a)	Decizia de respingere 18 iulie 2008 (Monitorul Oficial nr.134-137/10 din 25.07.2008)
14.	Fracțiunea Parlamentară a Partidului Popular Creștin Democrat	Art.31 alin.(4)	Decizia de respingere 7 mai 2007, dos.13b (Monitorul Oficial nr.67-69/11 din 18.05.2007) Opinie separată a judecătorului Victor PUȘCAȘ
15.	Deputatul Igor KLIPII	Art.99	Decizie de respingere din 4 decembrie 2006 (Monitorul Oficial nr.195 - 198/17 din 22.12.2006)
16.	Ministrul Justiției Vitalie PIRLOG	Art.135	Decizie de respingere din 4 decembrie 2006 (Monitorul Oficial nr.189-

			192/16 din 15.12.2006)
17.	Deputații Lidia GUȚU și Iurie BOLBOCEANU	Art.71	Decizie de respingere din 22 decembrie 2005 (Monitorul Oficial nr.176-181/18 din 30.12.2005)
18.	Deputatul Iurie PEREVOZNIC	Art.35 alin.4	Decizie de respingere 26b din 20 decembrie 2004 (Nepublicată)
19.	Deputatul Mihai PETRACHE	Art.116 alin.(3)	Hotărârea nr.7 din 18.03.2004 (Monitorul Oficial 53-55/13, 02.04.2004)
20.	Deputatul Mihai PETRACHE	Art.60 alin.(1) și art.66 lit. c)	Decizie de respingere din 25 decembrie 2003 (Nepublicată)
21.	Deputatul Vladimir SOLONARI și Guvernul Republicii Moldova	Art.131 alin.(4)	Hotărârea nr.29 din 22 mai 2001 (Monitorul Oficial 59-61/24, 07.06.2001)
22.	Deputații Piotr PALAMARCIUC, Natalia GAVRILIUC, Mircea ANTON, Dmitrie CARAPIREA	Art.131 alin.(4)	Scrisoare de respingere JCC-12/65b, 27 noiembrie 2001
23.	Deputatul Ion MOREI	Art.78 alin.(3), (4) și (5)	Decizie de respingere din 11 ianuarie 2001, dos86b (Nepublicată)
24.	Deputații Victor STEPANIUC și Arcadie PASECNIC	Art.80 alin.(1) și (3)	Decizie de respingere di 6 februarie 2001, dos.88b Nepublicată
25.	Deputații Iurie ROȘCA și Vlad CUBREACOV	Art.77 alin.(1) și (2)	Decizie de respingere din 6 februarie 2001, dos.20b (Nepublicată)
26.	Deputații Iurie ROȘCA și Vlad CUBREACOV	Art.78-80, 85 și 90	Decizie de respingere din 26 martie 2001, dos.19b, (Nepublicată)
27.	Deputatul Mihai PETRACHE	Art.120 și art.131 alin.(6)	Decizie de respingere din 3 decembrie 2001, dos.57b (Nepublicată)
28.	Curtea Supremă de Justiție	Art.116 alin.(2)	Decizie de respingere din 17 decembrie 2001, dos.61b (Nepublicată)
29.	Vasile COTUNĂ, Anatol CIOBANU, Vladimir CIOBANU, Gheorghe DUCA, Gheorghe MARIN, Ecaterina MARDAROVICI, Vasile NEDELICIUC, Vitalia PAVLICENCO, Iurie ROȘCA, Eugen RUSU, Alexei SILOCI, Andrei STRÎMBEANU Grigore SÎRBU	Art.78 alin.(1)	Hotărârea nr.39 din 4 decembrie 2000 (Monitorul Oficial 152-153/42, 07.12.2000)
30.	Președintele Republicii Moldova Deputatul Vladimir SOLONARI	At.80 alin.(1) și (2), art.90 și art.91	Hotărârea nr.39 din 14 decembrie 2000 (Monitorul Oficial 163-165/47, 29.12.2000)
31.	Deputatul Valeriu MATEI	Art. 78 alin. (3) și alin. (5)	Hotărârea nr.45 din 18 decembrie 2000 (Monitorul Oficial 163-165/48,

			29.12.2000)
32.	Deputatul Victor CECAN	Art.34 alin.2	Decizie de respingere din 27 ianuarie 2000, dos.4b (Nepublicată)
33.	Deputatul Victor CECAN	Art. 142	Decizie de sistare din 18 ianuarie 2000, dos.16b (Nepublicată)
34.	Deputatul Victor CECAN	Art.141 alin.(1) lit.a)	Decizie de respingere din 15 februarie 2000, dos.2b (Nepublicată)
35.	Deputatul Victor CECAN	Art.2 alin.(1)	Decizie de respingere din 25 februarie 2000, dos .12b (Nepublicată)
36.	Deputatul Anatol CIOBANU	Titlu VI Revizuirea Constituției	Decizie de respingere din 14 februarie 2000, dos.13b (Nepublicată)
37.	Deputatul Valeriu MATEI	Art. 78 alin. (3) și alin. (5)	Hotărîrea nr.45 din 18.12.2000 (Monitorul Oficial 163-165/48, 29.12.2000)
38.	Deputații Victor CECAN, Eduard BABLIUC	Art.98 alin.(4)	Decizie de respingere din 18 ianuarie 1999 dos.68b (Nepublicată)
39.	Deputatul Victor CECAN	Art.2, 38, 109, 12, și 113	Decizie de respingere 17 februarie1999 dos.16b (Nepublicată)
40.	Deputații Ion UNGUREANU, Anatol CIOBANU, Dumitru PULBERE	Art.74 ali.2, 89 alin.(1), art98 alin.(3), art.106, 141 alin.(1) și art.143 alin.(1)	Decizie de respingere din 11 martie 1999 dos.27b (Nepublicată)
41.	Deputații Victor CECAN și Ilie STAMATI	Art.71	Hotărîrea nr.8 din 16 februarie 1999 (Monitorul Oficial 22-23/14, 04.03.1999)
42.	Deputatul Vlad CUBREACOV, Dumitru OSIPOV	Art.13 alin.(1)	Decizie de respingere din 6 aprilie 1999, dos.38b (Nepublicată)
43.	Deputatul Victor CECAN	Art. 94 alin. (2) și art. 102 alin. (3)	Hotărîrea nr.14 din 18 martie 1999 (Monitorul Oficial 31-32/24, 01.04.1999)
44.	Președintele Republicii Moldova	Art. 82 alin. (1)	Hotărîrea nr.15 din 23 martie 1999 (Monitorul Oficial 39-41/25, 22.04.1999)
45.	Deputatul Victor CECAN	Art.76 și 131 alin.(3)	Decizie de respingere din 14 aprilie 1999, dos.15 b (Nepublicată)
46.	Deputatul Victor CECAN, Eduard BABLIUC	Art.101	Hotărîrea nr.18 din 27 aprilie 1999 (Monitorul Oficial 45-47/27, 06.05.1999)
47.	Deputatul Valeriu GHILEȚCHII, Vladimir SOLONARI	Art.35alin.(8)	Decizie de respingere din 4 mai 1999, dos.52b (Nepublicată)
48.	Deputatul Victor CECAN	Art. 67	Hotărîrea nr.23 din 6 mai 1999 (Monitorul Oficial 50-52/33, 20.05.1999)
49.	Deputații Iurie ROȘCA, Ștefan SECĂREAN, Vlad	Art.13 alin.(4) și art. VII din Titlu VII Dispoziții finale și tranzitorii	Decizie de respingere din 11 mai 1999, dos.54b (Nepublicată)

	CUBREACOV, Alexandru LAZĂR, Sergiu BURCĂ, Dumitru OSIPOV		
50.	Deputatul Mihai CEBAN	<i>Art.103 alin.(2)</i>	Decizie de respingere din 18 mai 1999, dos.43b, (Nepublicată)
51.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.6</i>	Decizie de respingere din 25 mai 1999, dos.58b (Nepublicată)
52.	Curtea Supremă de Justiție	<i>Art. III alin.(6) Titlul VII „Dispoziții finale și tranzitorii”</i>	Decizie de respingere din 29 iunie 1999, dos.55b (Nepublicată)
53.	Deputatul Vladimir SOLONARI	<i>Se solicită interpretarea art.111 alin.(2)din Constituție</i>	Scrisoare de respingere JCC-11/86b din 3 iulie1999
54.	Guvernul Republicii Moldova	<i>Art.72 alin.(3) lit. j)</i>	Decizie de respingere din 27 iulie 1999, dos.90b (Nepublicată)
55.	Deputatul Valeriu GHILEȚCHII	<i>Art.31 alin.(1) și (3)</i>	Scrisoare de respingere JCC-08/8b din 5 august 1999
56.	Guvernul Republicii Moldova	<i>Art.47</i>	Decizie de respingere din 14 septembrie 1999, dos.89b (Nepublicată)
57.	Guvernul Republicii Moldova	<i>Art.54 alin.(2)</i>	Decizie de respingere din 14 septembrie 1999, dos.91b (Nepublicată)
58.	Adunarea Populară a Găgăuziei	<i>Art.111 alin.(1)</i>	Decizie de respingere din 21 septembrie 1999, dos.104b (Nepublicată)
59.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.66 lit. a)</i>	Decizie de respingere din 22 septembrie 1999, dos.108b (Nepublicată)
60.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.66 lit. a)</i>	Decizie de respingere din 22 septembrie 1999, dos.109b (Nepublicată)
61.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.58 lit. alin(1)</i> .	Decizie de respingere din 11 noiembrie 1999, dos.110b (Nepublicată)
62.	Deputații Anatol CIOBANU, Vasile NEDELCIUC	<i>Art.75, art. 141 alin.(2 și art.143</i>	Hotărârea nr.57 din 3 noiembrie 1999 (Monitorul Oficial 124-125/68, 11.11.1999)
63.	Deputații Anatol CIOBANU, Alexei TULBURE, Vladimir SOLONARI	<i>Art.66 lit.b) 75, 141, 142, și 143</i>	Decizie de respingere din 6 decembrie 1999, dos.128b (Nepublicată)
64.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.4</i>	Hotărârea nr.55 din 14 octombrie 1999 (Monitorul Oficial 118-119/64, 28.10.1999)
65.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.63 alin.(1)</i>	Decizie de respingere din 12 ianuarie 1998, dos.46b (Nepublicată)
66.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.93</i>	Hotărârea nr. 9 din 26 februarie 1998 Monitorul Oficial 26-27/15, 26.03.1998
67.	Deputatul SPIRIDONOVAC	<i>Art.36 alin.(1)</i>	Decizie de respingere din 17 martie 1998, dos. 7b (Nepublicată)
68.	Curtea Supremă	<i>Art.20</i>	Hotărârea nr.16 din 28 mai 1998

	<i>de Justiție</i>		<i>(Monitorul Oficial 56-59/24, 25.06.1998)</i>
69.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.89 alin.(1)</i>	Decizie de respingere din 23 iunie 1998, dos. 27b (Nepublicată)
70.	Deputatul Victor STEPANIUC	<i>Art. 74 alin. (1) și (2) ,art. 82 alin. (1) și art. 143 alin. (1)</i>	Hotărîrea nr.21 din 2 iulie 1998 (Monitorul Oficial 69/31, 23.07.1998)
71.	Deputatul Valeriu PLEȘCA	<i>Art.76</i>	Hotărîrea nr.32 din 29 octombrie 1998 (Monitorul Oficial 100-102/42, 12.11.1998)
72.	Deputatul Victor CECAN	<i>Articolului 41 alin. (1)</i>	Hotărîrea nr.37 din 10 decembrie 1998 (Monitorul Oficial 1-2/1, 07.01.1999)
73.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.85 alin.(1)</i>	Hotărîrea nr.40 din 24 decembrie 1998 (Monitorul Oficial 1-2/3, 07.01.1999)
74.	Deputatul Victor CECAN, Eduard BABLIUC	<i>Art.103 alin.(2)</i>	Decizie de respinge din 24 decembrie 1998, dos.67b, 1998
75.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.74 alin.(2), art.102 alin.(1) și (2) și aer.107</i>	Decizie de respinge din 27 decembrie 1998, dos.70 b
76.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art. 135 alin. (1) lit. g)</i>	Hotărîrea nr.15 din 6 mai 1997 (Monitorul Oficial 33-34/14, 22.05.1997)
77.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.114</i>	Hotărîrea nr.21 din 23 iunie 1997(Monitorul Oficial 45/24, 10.07.1997)
78.	Deputatul Victor CECAN	<i>Articolului 74 alin. (1) și (2)</i>	Hotărîrea nr.26 din 13 octombrie 1997 (Monitorul Oficial 45/24, 10.07.1997)
79.	Deputatul Vladimir SOLONARI	<i>Art. 61 alin. (2) și (3), art. 63 alin. (1), (2) și (3), art. III din Titlul VII "Dispoziții finale și tranzitorii"</i>	Hotărîrea nr.31 din 10 noiembrie 1997 (Monitorul Oficial 77-78/33, 27.11.1997)
80.	Deputatul Petru LUCINSCHI	<i>Art. 74 alin. (1) și (2), art.93 alin.(2) și art. 143 alin. (1)</i>	Hotărîrea nr.3 din 28 februarie 1996 (Monitorul Oficial 16/184, 14.03.1996)
81.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.78 alin.(5)</i>	Hotărîrea nr.4 din 29 martie 1996 (Monitorul Oficial 22/250, 11.04.1996)
82.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art.88 lit.(i)</i>	Hotărîrea nr.4 din 29 martie 1996 (Monitorul Oficial 22/250, 11.04.1996)
83.	Deputatul Victor CECAN	<i>Art. 93 alin.(2)</i>	Hotărîrea nr.2 din 2 aprilie 1996 (Monitorul Oficial 23-24/15, 18.04.1996)
84.	Președintele Republicii Moldova	<i>Art. 93</i>	Hotărîrea și-a pierdut efectul juridic la 19 decembrie 1996 conform Hot. Curții Constituționale nr.1a din 26.02.98 Hotărîre nr.13b din 28 mai 1996 (Monitorul Oficial 23-24/15, 18.04.1996)
85.	Procurorul General al Republicii Moldova	<i>Art. 87</i>	Hotărîrea nr.15b din 16 decembrie 1996 (Monitorul Oficial 1-2/1, 02.01.1997)

86.	<i>Deputatul Victor CECAN</i>	<i>Art. 91</i>	<i>Hotărîrea nr.56 din 21 decembrie 1995 (Monitorul Oficial 4/56, 18.01.1996)</i>
87.	<i>Deputatul V. Popa</i>	<i>Art. 68 alin. (1), (2) și art.69 alin.(2)</i>	<i>Hotărîrea nr. 8 din 19.06.2012</i>
88.	<i>Ministrul justiției Oleg Efrim</i>	<i>Art.122 alin.(2)</i>	<i>Decizia Curții nr.1 din 15.03.2012</i>
89.	<i>Deputații V. Popa, V. Muntean</i>	<i>Art. 68 alin.(1), (2) și art.69 alin.(2)</i>	<i>Hotărîrea CC nr.8 din 19.06.2012</i>
90.	<i>Ministrul justiției, Oleg Efrim,</i>	<i>Art.122 alin.(2)</i>	<i>Decizia CC nr.1 din 15.03.2012</i>
91.	<i>Deputatul V. Cecan</i>	<i>Art.135 lit.g)</i>	<i>Hotărîrea CC nr.15 din 06.05.1992</i>
92.	<i>Deputatul V.Cecan</i>	<i>Art.4</i>	<i>Hotărîrea CC nr.55 din 14.10.1999</i>

**REZOLVAREA EXCEPȚIILOR DE
NECONSTITUȚIONALITATE A ACTELOR JURIDICE
1995 – 2012
(art.135 alin.(1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova)**

Nr.	Actul contestat	Subiectul sesizării	Articolele contestate	Hotărîrea Curții Constituționale (numărul și data adoptării)	Rezultatul examinării	Publicare Culegere de HCC
1.	<i>Hotărîrea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002 cu modificările și completările efectuate prin Hotărîrea Guvernului nr.1343 din 1 decembrie 2008</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Unele prevederi	Decizie nr.1 din 14 iulie 2011	Sistat	Monitorul Oficial 122-127/17, 29.07.2011
2.	<i>Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 4 iulie 2008</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Art.62 alin.(1) lit.d)	Hotărîrea nr.6 din 22 martie 2011	Constituțional	Monitorul Oficial 46-52/8, 01.04.2011
3.	<i>Codul de procedură penală</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Art.63 Alin.(6)	Hotărîrea nr.26 din 23 noiembrie 2010	Neconstituțional	2010 pag.126
4.	<i>Legea nr.111 – XVI din 27 aprilie 2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Unele prevederi	Hotărîrea nr.21 din 2 septembrie 2010	Constituțional	2010 pag.123
5.	<i>Legea serviciului în organele vamale nr.1150 - XIV din 20 iulie 2000</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Art.43 alin. (2) lit. k)	Hotărîrea nr.12 din 30 iunie 2009	Constituțional	2009 pag.171
6.	<i>Hotărîrea Guvernului nr.923 din 4 septembrie 2001</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Actul întregime	Hotărîrea nr.11 din 4 iunie 2009	Constituțional	2009 pag.164
7.	<i>Hotărîrea Guvernului nr.836 din 24 iunie 2002</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Unele prevederi	Hotărîrea nr.22 din 18 decembrie 2008	Neconstituțional	2008

						pag.77
8.	Legea nr.269 - XIII din 9 iunie 1994	Curtea Supremă de Justiție	Unele prevederi din art.8	Hotărârea nr.15 din 30 septembrie 2008	Constituțional	2008 pag.36
9.	Codul de procedură penală	Curtea Supremă de Justiție	Art.401 pct.3) alin. (1)	Hotărârea nr.9 din 20 mai 2008	Neconstituțional	2008 pag.65
10.	Codul muncii	Curtea Supremă de Justiție	Art.82 alin. (1) lit. i)	Decizia din 28 ianuarie 2008	Respins	2008 pag.82
11.	Legea cu privire la statutul refugiaților nr.1286-XV din 25.07.2002	Curtea Supremă de Justiție	<i>Sintagmele: „în apel” din art.13 alin.(2), „cu apel” din art.32 alin.(1), „cu recurs” din art.32 alin.(2) și art.33 alin.(1), (2) și (3)</i>	Hotărârea nr.7 din 29 martie 2005	Neconstituțional	2005, pag.52-57
12.	Legea insolvenței nr.632-XV din 14.11.2001 în redacția Legii nr.573-XV din 26.12.2003	Curtea Supremă de Justiție	Art.73 alin.(6)	Hotărârea nr.24 din 22 decembrie 2005 <i>Adresă Parlamentului</i>	Se respinge excepția de neconstituționalitate / Constituțional	2005, pag.58-63
13.	Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Listei mărcilor – proprietate a statului nr.1080 din 08.10.2001	Curtea Supremă de Justiție	Pct.72 capitolul VI din Anexă	Decizia din 6 aprilie 2004	Respinsă	2004, pag.97-98
14.	Legea bugetului pe anul 1999 nr.216-XIV din 12.12.1998	Curtea Supremă de Justiție	Art.37 alin.(3)	Decizia din 19 iunie 2003	Respinsă	Nepublicată
15.	Legea privind mărcile și denumirile de origine a produselor , nr.588-XIII din 22.09.1995 în redacția Legii nr.65-XV din 12.04.2001	Curtea Supremă de Justiție	Art.6 alin.(4) și (5)	Hotărârea nr.10 din 29 mai 2003	Constituțional	2003 pag.29-33
16.	Legea cu privire la gaj, nr.449-XV din 30.07.2001	Curtea Supremă de Justiție	Art.71	Decizia nr.4 din 7 iulie 2003	Sistat	Nepublicată
17.	Hotărârea Guvernului cu privire la modul de folosire a mărcilor – proprietate a statului nr.852 din 16.08.2001	Curtea Supremă de Justiție	Actele în întregime	Hotărârea nr.10 din 29 mai 2003	Constituțional	2003, pag.29-33
	Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Listei mărcilor – proprietate a statului nr.1080 din 08.10.2001					
18.	Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20.07.1995 în redacția Legii nr.429-XV din 27.07.2001	Curtea Supremă de Justiție	Art.26 alin.(6) Art.III alin.(3) <i>din Dispoziții finale și tranzitorii ale Legii nr.544-</i>	Hotărârea nr.34 din 19 septembrie 2002 <i>Opinie separată a judecătorului Mircea IUGA</i>	Constituțional Sistat în privința Art.III alin.(3)	2002 pag.92-96

			XIII		din Dispoziții finale și tranzitorii ale Legii nr.544-XIII	
19.	<i>Legea nr. 1186-XIV din 27.07.2000 „Cu privire la interpretarea art.12 alin.4 subalin.9 din CODUL FUNCİAR”</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Actul în întregime	Hotărârea nr. 16 din 28 martie 2002	Neconstituțional	2002, pag.72-74
20.	<i>Codul de procedură penală</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Art.217, art.306, 327	JCC-02/41a din 9 februarie 2002		
21.	<i>Codul de procedură penală</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Art.82 și 223	Hotărârea nr. 7 din 13 februarie 2001	Neconstituțional	2001, pag.56-62
22.	<i>Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2001 nr.1400-XIV din 07.12.2000</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Pct.1 lit. n), pct.4 alin.2 din Anexa nr.2	Decizia din 17 decembrie 2001	Respinsă	Nepublicată
23.	<i>Legea nr.499-XIV din 14.07.1999</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Art.6 alin.(3), sintagma din art.7, alin.(1), art.9 alin.(2), art12	Hotărârea nr. 46 din 25 octombrie 2001	Constituțional Neconstituțional <i>sintagma</i> din art.7, alin.(1), art.9 alin.(2), art12	2001 pag.150-160
24.	<i>Hotărârea Guvernului nr.320 din 10 iunie 1996</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Actul în întregime	Hotărârea nr.3 din 10 ianuarie 1998	Neconstituțional	1998, pag.225
25.	<i>Codul de procedură penală</i>	<i>Curtea Supremă de Justiție</i>	Art. 97 alin. (4)din Codul de procedură penală	Hotărârea nr.20 din 16 iunie 1997	Neconstituțional	1997 Pag.82

Actele individuale ale Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și Guvernului contestate la Curtea Constituțională 1995 -2012

Nr.	Actul contestat	Subiectul sesizării	Hotărârea Curții Constituționale (numărul și data adoptării)	Rezultatul examinării	Publicare Culegere de Hotărâri a CC (anul, pag.)
1.	<i>Hotărârea Parlamentului nr.122 din 5 iulie 2011 „Privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție”</i>	<i>Deputații Serghei SÎRBU și Artur REȘETNICOV</i>	Hotărâre nr.18 din 4 octombrie 2011	Neconstituțională	Monitorul Oficial 170-175/26, 14.10.2011
2.	<i>Hotărârea Parlamentului</i>	<i>Un grup de</i>	Hotărâre nr.14 din 7	Constituțională	Monitorul

	<i>nr.83 din 21 aprilie 2011 „Privind numirea în funcția de Președinte a Curții de Conturi”</i>	<i>deputați</i>	iulie 2011		Oficial 118-121/16, 22.07.2011
3.	<i>Hotărârea Guvernului nr.84 din 13 februarie 2010 „Cu privire la transmiterea unei întreprinderi de stat”</i>	<i>Președintele interimar al Republicii Moldova dl Mihai GHIMPU</i>	Decizie din 30 aprilie 2010	Respinsă	Monitorul Oficial 72-74/13, 14.05.2010
4.	<i>Hotărârea Parlamentului nr.30-XVIII din 4 martie 2010 privind eliberarea din funcție a Președintelui Curții Supreme de Justiție.</i>	<i>Deputatul Serghei SÎRBU</i>	Hotărâre nr.11 din 27 aprilie 2010	Neconstituțională	Monitorul Oficial 68-69/10, 07.05.2010
5.	<i>Hotărârea Parlamentului nr.23-XVIII din 25 septembrie 2009 privind eliberarea domnului Artur Reșetnicov din funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Scrisoare de respingere JCC-03/21a din 16 decembrie 2009		
6.	<i>Hotărârea Parlamentului nr.23-XVIII din 25 septembrie 2009 privind eliberarea domnului Artur Reșetnicov din funcția de director al Serviciului de Informații și Securitate</i>	<i>Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova</i>	Scrisoare de respingere JCC-03/22a din 16 decembrie 2009		
7.	<i>Hotărârile Guvernului nr.599 - 13 din 15 mai 2008 și nr156 - 5 din 15 februarie 2008</i>	<i>Deputatul Vladimir FILAT</i>	Scrisoare de respingere PCC-03/14a din 29 iulie 2008		
8.	<i>Hotărârea Guvernului nr.1287 din 9 decembrie 2005 "Cu privire la atribuirea și modificarea destinației unor terenuri"</i>	<i>Deputații în Parlament Valentina CUȘNIR și Gheorghe SUSARENCO</i>	Decizie din 28 februarie 2006		Monitorul Oficial al nr.39-42/6 din 10.03.2006
9.	<i>Hotărârea Parlamentului nr.1293-XV din 25 iulie 2002 „Asupra rezultatelor controlului privind executarea Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor”</i>	<i>Deputatul Gheorghe SUSARENCO</i>	Decizia nr.2 din 28 februarie 2006		Monitorul Oficial 39-42/5, 10.03.2006
10.	<i>Hotărârea Guvernului nr.508 din 17 mai 2004 „Despre aprobarea Regulamentului provizoriu privind inventarierea bunurilor agricole arendate”</i>	<i>Deputații în Parlament Dumitru BRAGHIȘ și Valeriu COSARCIUC</i>	Decizie nr.4 din 9 decembrie 2004		Monitorul Oficial 241/30, 27.12.2004
11.	<i>Hotărârea Parlamentului nr.489-XV</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Decizie din 14.01.2004		Monitorul Oficial 26-29/7,

	<i>din 5 decembrie 2003</i>				13.02.2004
12.	<i>Hotărîrea Guvernului nr.95 din 5 februarie 2003 „Cu privire la dezvoltarea serviciilor de telefonie mobilă celulară, standardul GSM”</i>	<i>Deputatul Mihai PETRACHE</i>	Decizie din 25 decembrie 2003		Monitorul Oficial 22-25/6, 06.02.2004
13.	<i>Hotărîrea Guvernului nr.1223 din 10 octombrie 2003 „Cu privire la completarea Hotărîrii Guvernului nr.529 din 28 iulie 1995”</i>	<i>Deputații Dumitru BRAGHIȘ și Lidia GUȚU</i>	Decizie din 25 decembrie 2003		Monitorul Oficial 1-5/2, 01.01.2004
14.	<i>Hotărîrea Guvernului nr.719 din 26 decembrie 1996 „Cu privire la asigurarea activității SRL „Renastere”</i>	<i>Deputatul Mihai Plămădeală</i>	Decizie din 16 octombrie 2003		Monitorul Oficial 221-222/18, 31.10.2003
15.	<i>Hotărîrea Parlamentului nr.160-XV din 4 aprilie 2003 „Privind unele aspecte ale mecanismului de elaborare a proiectului noii Constituții a Republicii Moldova”</i>	<i>Deputații Iurie ROȘCA, Vlad CUBREACOV, Ștefan SECĂREANU</i>	Decizie din 20 mai 2003		Monitorul Oficial 91-96/8, 30.05.2003
16.	<i>Hotărîrea Parlamentului nr.800-XV din 25 ianuarie 2002 „Privind încuviințarea trimiterii în judecată pe cauză contravențională a unor deputați în Parlament”.</i>	<i>Deputații în Parlament Iurie ROȘCA, Vlad CUBREACOV, Ștefan SECĂREANU</i>	Decizie din 1 aprilie 2002		Monitorul Oficial 50-52/13, 11.04.2002
17.	<i>Hotărîrea Parlamentului nr.1181-XIII din 8 mai 1997 "Privind instituirea Comisiei pentru examinarea cazurilor de privatizare ilicită a unor obiecte" și Hotărîrea Parlamentului nr.1198-XIII din 29 mai 1997 "Privind privatizarea ilicită a sanatoriului-profilatoriu "Legkovik"</i>	<i>Deputatul în Parlament Victor CECAN</i>	Hotărîrea nr.2 din 19 ianuarie 1998	Neconstituțională	Monitorul Oficial 12-13/8, 19.02.1998
18.	<i>Hotărîrea Guvernului "Cu privire la înființarea Serviciului de Protecție și Pază de Stat" nr. 389 din 25 aprilie 1997, a Decretelor Președintelui Republicii Moldova "Cu privire la numirea domnului Vasile Drăgănel în funcția de șef al Serviciului de Protecție și Pază de Stat" nr. 147-II din 25 aprilie 1997 și "Cu privire la numirea domnului Vasile Filip în funcția de șef adjunct</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Hotărîrea nr.40 din 22 decembrie 1997	Neconstituțională	Monitorul Oficial 6-7/4, 29.01.1998

	<i>al Serviciului de Protecție și Pază de Stat" nr. 215-II din 20 iunie 1997</i>				
19.	<i>Hotărârea Guvernului nr. 454 din 14 mai 1997 „Privind unele încălcări ale legislației de către Primăria municipiului Chișinău”</i>	<i>Deputatul în Parlament Ion UNGUREANU</i>	Hotărârea nr.36 din 8 decembrie 1997	Neconstituțională	Monitorul Oficial 86-87/39, 25.12.1997
20.	<i>Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 116-II din 7 aprilie 1997 "Cu privire la Departamentul pentru Combaterea Crimei Organizate și Corupției", Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 117-II din 7 aprilie 1997 "Cu privire la numirea domnului Nicolae Alexei în funcția de șef al Departamentului pentru Combaterea Crimei Organizate și Corupției"</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Hotărârea nr.23 din 21 iulie 1997	Neconstituțional	Monitorul Oficial 51-52/27, 07.08.1997
21.	<i>Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 68 din 15 martie 1996 "Despre conducerea Ministerului Apărării"</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Hotărârea nr.9a din 4 aprilie 1996	Neconstituțional	Monitorul Oficial 25/16, 25.04.1996
22.	<i>Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 5 din 12 ianuarie 1995 "Privind eliberarea din funcția de președinte a judecătoriei"</i>	<i>Deputatul Valeriu MATEI</i>	Hotărârea nr.16 din 2 aprilie 1996	Constituțional	Monitorul Oficial 25/17, 25.04.1996
23.	<i>Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 68 din 15 martie 1996 "Despre conducerea Ministerului Apărării"</i>	<i>Un grup de deputați</i>	Hotărârea nr.9 din 4 aprilie 1996	Neconstituțional	Monitorul Oficial 25/16, 25.04.1996
	<i>Hotărârea nr. 545-XIII din 21 iulie 1995 a Parlamentului cu privire la rechemarea înainte de termen din funcția de vicepreședinte al Parlamentului</i>	<i>Domnul Nicolae ANDRONIC</i>	Hotărârea nr.615 din 14 septembrie 1995	Neconstituțională	Monitorul Oficial 53-54/615, 28.09.1995